

746 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Ten aanzien van een tweetal takken van sociale verzekering zijn in vroeger jaren tussen Nederland en België reeds verdragen gesloten, nl. het Belgisch-Nederlands verdrag van 9 Februari 1921 betreffende de ongevallenverzekering en het Belgisch-Nederlands verdrag van 16 October 1931 betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering. Een wederkerigheidsregeling met België op het punt van de ziekte-, de ziekenfonds- en de kinderbijslagverzekering, welke takken van sociale verzekering geruime tijd na de ongevallen- en de invaliditeits- en ouderdomsverzekering regeling vonden, werd tot dusverre nog niet getroffen. Toch doen zich ook op het terrein van de ziekte-, de ziekenfonds- en de kinderbijslagverzekering meerdere aanrakingspunten tussen de beide landen voor, welke een nadere regeling bij verdrag gewenst doen zijn.

Tijdens de voorbereidende besprekingen, welke van Belgische en Nederlandse zijde zijn gevoerd met betrekking tot een wederkerigheidsregeling op het punt van de ziekte-, de ziekenfonds- en de kinderbijslagverzekering, kwam van beide zijden de wens naar voren de wederkerigheid in zake de sociale verzekeringswetgeving in één algemeen verdrag in volle omvang te regelen. Het op 29 Augustus 1947 te 's-Gravenhage tussen Nederland en België gesloten verdrag strekt zich, zoals blijkt uit het eerste lid van artikel 1, dan ook uit over het gehele terrein der sociale verzekering, behoudens voor zoveel betreft de ongevallenverzekering. Het bestaande verdrag in zake de ongevallenverzekering beantwoordt volledig aan de ter zake bestaande behoeften. In verband hiermede wordt in het tweede lid van artikel 1 van het verdrag bepaald, dat het Belgisch-Nederlands verdrag van 9 Februari 1921 betreffende de ongevallenverzekering onverkort van kracht blijft. De regeling, vervat in het bovengenoemde Belgisch-Nederlands verdrag betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering, is met enige wijzigingen en aanvullingen in het nieuwe verdrag overgenomen.

Het op 29 Augustus 1947 tussen België en Nederland gesloten verdrag heeft een meervoudige strekking.

In de eerste plaats stelt het als algemeen beginsel voorop, dat ten aanzien van de toepassing van de wetten en voorschriften in zake de sociale verzekering in beide landen geen onderscheid zal worden gemaakt tussen Belgische en Nederlandse onderdanen. Hetgeen in de beide landen voor de eigen onderdanen geldt, geldt mitsdien van rechtswege ook voor de onderdanen van het andere land. Bepaaldelijk is dit, zoals bij de toelichting op artikel 2 nog nader zal worden uiteengezet, van belang met betrekking tot de toepassing van artikel 168 der Nederlandse Invaliditeitswet en artikel 13 van het besluit van de Regent van België van 12 September 1946 tot samenordering van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood. Dit punt vond dan ook reeds eerder regeling in artikel 1 van het Belgisch-Nederlands verdrag in zake de invaliditeits- en ouderdomsverzekering.

In de tweede plaats beoogt het verdrag een voorziening te geven voor de gevallen van dubbele verzekering van arbeiders ter zake van dezelfde dienstbetrekking. Ten aanzien van de invaliditeits- en ouderdomsverzekering was te dezer zake een regeling gegeven in artikel 2 van het meergenoemde verdrag in zake de invaliditeits- en ouderdomsverzekering. Echter ook op het gebied van de ziekte-, de ziekenfonds- en de kinderbijslagverzekering doen zich gevallen van dubbele verzekering voor. Zo zijn arbeiders, die in België wonen, doch in Nederland werken in dienst van een in België gevestigde werkgever, en in België en in Nederland verzekerd ingevolge de verplichte ziekte- en ziekenfondsverzekering. Het gevolg hiervan is, dat voor deze arbeiders en in Nederland en in België premie voor die takken van verzekering moet worden betaald, terwijl zij anderzijds en van Nederlandse en van Belgische zijde voor uitkering in aanmerking kunnen komen. Overeenkomstige moeilijkheden deden zich vóór 1 Juli 1947 voor ten aanzien van de kinderbijslagverzekering.

In de derde plaats komt het voor, dat een in Nederland wonende arbeider, die in België werkt voor een in Nederland gevestigde werkgever, noch in Nederland, noch in België onder de ziekte- en ziekenfondsverzekering valt. Dit geval doet zich voor ten aanzien van arbeiders, die hier te lande wonen en die langer dan 2 maanden in België werken. Ingevolge het bepaalde in artikel 29 der Ziekte- en Ziektenwet en het Ziektenbesluit verzekerd. Het huidige ver-

drag bepaalt echter, dat zulk een arbeider, zolang hij in België in dienst van een Nederlandse werkgever werkt, ingevolge de Nederlandse wet verzekerd blijft. De beperking van artikel 29 der Ziekte- en Ziektenwet zal dan ook, wanneer het onderwerpelijke verdrag in werking zal zijn getreden, ten aanzien van arbeiders, die hier te lande wonen en in België werken, geen toepassing meer vinden. Een soortgelijke moeilijkheid doet zich voor ten aanzien van de kinderbijslagverzekering, behoudens dat ingevolge artikel 3, lid 2, der Kinderbijslagwet een dergelijke arbeider, wanneer hij in het buitenland vertoeft, nog 6 maanden verzekerd blijft. Na de inwerkingtreding van het verdrag zal ook deze beperking ten aanzien van hier te lande woonachtige arbeiders, die in België werken, geen toepassing meer vinden.

Vervolgens bevat zowel de Nederlandse als de Belgische sociale verzekeringswetgeving bepalingen, welke het verlenen van uitkeringen aan personen, die hun woonplaats hebben in het buitenland, hetzij beperken, hetzij geheel verbieden. Dienaangaande zijn ten aanzien van bepaalde takken van sociale verzekering in het verdrag bepalingen opgenomen, welke de betaling der uitkering ook voortgang doen vinden gedurende de tijd, dat de belanghebbende zijn woon- of verblijfplaats heeft in het andere land. Bij de toelichting op de afzonderlijke artikelen wordt hierop nader ingegaan.

AFDELING I.

Beginselen.

Artikel 1.

Het verdrag is onderverdeeld in 7 afdelingen, waarvan de eerste afdeling, bestaande uit 5 artikelen, de beginselen omschrijft, waarop de getroffen wederkerigheidsregeling berust.

Artikel 1 geeft een opsomming van de takken van verzekering, tot welke de regeling van het verdrag zich uitstrekt, te weten:

1. de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood;
2. ziekte;
3. invaliditeit;
4. geneeskundige verzorging;
5. onvrijwillige werkloosheid;
6. het stelsel der gezinsvergoedingen;
7. geboortegeld;
8. beroepsziekten;
9. het stelsel van de pensioenen der mijnwerkers en der met dezen gelijkgestelden.

Uitdrukkelijk wordt in het tweede lid van artikel 1 de ongevallenverzekering van de werking van het verdrag uitgesloten, zulks wijl het bestaande verdrag van 9 Februari 1921 betreffende de ongevallenverzekering deze materie op bevredigende wijze regelt.

Met betrekking tot de beroepsziekten zij het volgende opgemerkt.

In Nederland worden, wanneer aan zekere voorwaarden is voldaan, bepaalde beroepsziekten met ongevallen gelijkgesteld. De regeling daarvoor is opgenomen in de bestaande ongevallenwetten en het verdrag van 9 Februari 1921 is ook op deze beroepsziekten van toepassing. Ten aanzien van arbeiders, die in België wonen en hier te lande werken in dienst van een in Nederland gevestigde werkgever, blijft derhalve ten opzichte van de beroepsziekten genoemd verdrag van toepassing. In België bestaat echter sinds 1927 een afzonderlijke wet betreffende de schadeloosstelling bij beroepsziekten. Op deze is het verdrag van 9 Februari 1921 niet van toepassing. Ten einde ook de regeling, vervat in de Belgische wet op de beroepsziekten, in de wederkerigheid te betrekken, is in het onderwerpelijk verdrag uitdrukkelijk bepaald, dat het ook op beroepsziekten van toepassing is.

Artikel 2.

De betekenis van artikel 2 komt hierop neer, dat voor de toepassing van de Nederlandse en de Belgische wetten de onderdanen van elk der verdragsluitende landen op één lijn worden gesteld.

In het algemeen maken de sociale verzekeringswetten der beide landen geen onderscheid naar de nationaliteit van de arbeider, behoudens ten aanzien van de ouderdomsverzekering. Zo bepaalt artikel 168, eerste lid, der Nederlandse Invaliditeitswet, dat aan de vreemdeling over de tijd, gedurende welke hij buiten het Rijk zijn werkelijke verblijfplaats heeft, van de hem toegekende rente niet meer wordt uitbetaald dan het bedrag, dat het equivalent vormt der voor of door hem betaalde premie. Omgekeerd bepaalt artikel 13 van het besluit van de Regent van België van 12 September 1946 tot samenordering van de wetten betreffende de verzekering tegen de

geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, dat de Rijksbijdrage, welke in België op de ouderdomslijfrente wordt verleend, niet verstrekt wordt aan verzekerden van vreemde nationaliteit, behoudens o.m., wanneer een verdrag tot gelijkstelling met hun land van herkomst werd gesloten. Hetzelfde geldt met betrekking tot de ouderdomsrentetoeslag, bedoeld in artikel 30 van genoemd besluit van de Regent van België van 12 September 1946, alsmede ten aanzien van de aanvullende ouderdoms- en overlevingspensioenen, bedoeld in het betreffende besluit van de Regent van België van 16 September 1946.

Artikel 1 van het Belgisch-Nederlands verdrag van 16 October 1931 betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering bepaalde reeds, dat in beide landen geen onderscheid zou worden gemaakt tussen verzekeringsplichtigen van Belgische en verzekeringsplichtigen van Nederlandse nationaliteit. In verband met deze verdragsbepaling vond artikel 168 der Invaliditeitswet ten aanzien van Belgische onderdanen en artikel 13 van het besluit van de Regent van België van 12 September 1946 tot samenordering van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood ten aanzien van Nederlandse onderdanen geen toepassing. Artikel 2 van het onderwerpelijke verdrag heeft dezelfde strekking als artikel 1 van het Belgisch-Nederlands verdrag betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering en bevestigt mitsdien op dit punt de bestaande toestand. Bovendien zal op grond van artikel 2 van het verdrag de ouderdomsuitkering, welke de Noodwet Ouderdomsvoorziening biedt en welke thans in beginsel aan Nederlanders is voorbehouden, ook aan hier te lande woonachtige Belgische onderdanen, voor zoveel zij aan de wettelijke voorwaarden voldoen, kunnen worden verstrekt.

Doordat de bepaling van artikel 2 niet beperkt is tot de ouderdomsverzekering, kan zij eventueel ook betekenis hebben ten aanzien van de andere takken der sociale verzekering.

Artikel 3.

Dit artikel regelt in welke gevallen de Nederlandse en in welke gevallen de Belgische wetgeving van toepassing is. Tot dusverre deden zich, zoals boven gezegd, bij het verrichten van loonarbeid in het buitenland ten aanzien van de ziekte-, de ziekenfonds- en de kinderbijslagverzekering enerzijds gevallen voor van dubbele verzekering en anderzijds gevallen, dat een arbeider in het geheel niet verzekerd was. De regeling, zoals deze is vervat in artikel 3, komt aan deze beide bezwaren te gemoet. Enerzijds sluit de regeling van artikel 3 dubbele verzekering uit, anderzijds waakt zij er voor, dat ten minste één der beide wetgevingen van toepassing is.

Als algemene regel geldt, dat op de onderdanen van één der verdragsluitende landen van toepassing is de wet van het land, waar de arbeid wordt verricht. Uitgegaan wordt derhalve van het territorialiteitsbeginsel. Op deze hoofdregel komen echter enige uitzonderingen voor. In de eerste plaats vindt deze regel geen toepassing ten aanzien van de arbeider, die werkt in een ander land dan dat, waar hij zijn woonplaats heeft, indien hij in dienst is van een werkgever, gevestigd in het land zijner woonplaats. In dit geval is op die arbeider de wetgeving van het land zijner woonplaats van toepassing. Een arbeider derhalve, die in Nederland zijn woonplaats heeft en in België werkzaam is in dienst van een in Nederland gevestigde werkgever, valt onder de Nederlandse sociale verzekeringswetgeving. Omgekeerd is de Belgische wetgeving van toepassing op een arbeider, die zijn woonplaats heeft in België en die in dienst van een Belgische werkgever in Nederland werkt.

Het derde lid van artikel 3 bevat een bijzondere regeling ten aanzien van transportondernemingen, voor zoveel betreft het varend of rijdend personeel dier ondernemingen. Te dezen aanzien geldt, dat op het varend of rijdend gedeelte van een transportonderneming, welke in een der verdragsluitende landen gevestigd is en haar bedrijf ook in het andere land uitoefent, van toepassing is de wetgeving van het land, waar de onderneming gevestigd is. Aan deze wetgeving blijft het personeel van het varend of rijdend gedeelte onderworpen, ook wanneer het in het andere land andere werkzaamheden voor de transportonderneming verricht. De Belgische varensgezel derhalve, die vaart op een Nederlands vaartuig, is, zowel wanneer het schip zich in Nederland als wanneer het zich in België bevindt, verzekerd ingevolge de Nederlandse wetgeving. Omgekeerd valt de schipper, die in Nederland woont, doch in dienst is van een Belgische maatschappij, onder de Belgische wetgeving, ook wanneer hij zich met het schip binnen het Nederlands territorium bevindt.

Artikel 4.

Artikel 4 bevat een verdere uitzondering op de regel, dat van toepassing is de wet van het land, waar de arbeid wordt verricht.

Deze uitzondering betreft het personeel, in dienst van een Belgische of een Nederlandsche diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging of van hoofden, leden of andere ambtenaren van deze vertegenwoordiging. Voor dit personeel geldt een bijzondere regeling, voor zoveel betreft onderdanen van één der beide landen, die in het andere land in dienst zijn van een diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging van het eigen land of van hoofden, leden of andere ambtenaren van deze vertegenwoordiging. Deze onderdanen blijven onderworpen aan de wetgeving van het eigen land. Hier vindt derhalve het nationaliteitsbeginsel toepassing. De algemene regel, nl. dat van toepassing is de wet van het land, waar de arbeid wordt verricht, blijft echter gelden ten aanzien van onderdanen van het ene land, die in het eigen land in dienst zijn van een vertegenwoordiging van het andere land.

Arikel 5.

Dit artikel is ontleend aan het eerste lid van artikel 3 van het Belgisch-Nederlands verdrag betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering.

De strekking van dit artikel is om ten aanzien van Nederlanders en Belgen, die afwisselend werkzaam zijn in Nederland en in België en die dientengevolge afwisselend vallen onder de verplichte verzekering van beide landen, coördinatie tussen de verzekeringswetten der beide landen tot stand te brengen. Die coördinatie betreft de wachttijd en het aantal premien, welke in de wederzijdse wetgeving als voorwaarde voor de aanspraak op wettelijke uitkeringen zijn gesteld. Artikel 5 bepaalt te dien aanzien, dat voor de berekening of de vereiste wachttijd is vervuld, dan wel het minimum aantal premien is betaald, medetellen de duur der verzekering in het andere land en de tijds die duur krachtens de wet van het andere land betaalde premie.

In het Belgisch-Nederlands verdrag betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering was de werking van de onderhavige bepaling uiteraard beperkt tot de invaliditeits- en ouderdomsverzekering. In het onderhavige verdrag komt de onderwerpelijke bepaling voor in de afdeling, welke de beginselen regelt, en strekt zij mitsdien haar werking ook uit tot de andere takken van verzekering, voor zover deze voor aanspraak op uitkering een bepaalde wachttijd of een minimum aantal premien vereisen.

AFDELING II.

Bijzondere bepalingen betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood.

Artikel 6.

Dit artikel is nagenoeg gelijklopend aan het tweede lid van artikel 3 van het Belgisch-Nederlands verdrag betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering en bevestigt mitsdien de bestaande toestand. Het beoogt een uitbreiding te geven aan de regeling van artikel 5 door haar mede van toepassing te verklaren met betrekking tot de vrijwillige ouderdomsverzekering.

Artikel 7.

Het eerste lid van dit artikel stelt uitdrukkelijk vast, dat de voordelen, ingevolge de Belgische verzekeringswetten betreffende de ouderdom en vroegtijdige dood door Nederlandse onderdanen of hun weduwen of wezen verworven, hun ook zullen worden uitbetaald, wanneer zij in Nederland wonen of verblijven. Ingevolge artikel 35 van het besluit van de Regent van België van 12 September 1946 tot samenordering van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood is de ouderdomsrentetoeslag enkel betaalbaar op voorwaarde, dat de verzekerde werkelijk in België verblijft. Na de inwerkingtreding van het verdrag zal op grond van artikel 7 de ouderdomsrentetoeslag aan de Nederlandse onderdaan ook bij verblijf in Nederland worden uitbetaald.

Het tweede lid van artikel 7 bevat een overeenkomstige regeling als het eerste lid voor Belgische onderdanen ten aanzien van de voordelen, welke deze ingevolge de Nederlandse wetten hebben verworven.

Artikel 8.

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 9.

Dit artikel bevat een nadere uitwerking van hetgeen in artikel 7 geregeld is en houdt in, dat onderdanen van één der beide landen, die achtereenvolgens of om beurten ingevolge de wetgeving van elk

der beide landen verzekerd zijn geweest, alsmede hun weduwen en wezen, de voordelen genieten, welke zij op grond van hun verzekering in beide landen hebben verworven, ongeacht de vraag in welke der beide landen zij wonen of verblijven.

Het derde lid bevat evenwel een beperking van het bepaalde in het eerste lid.

De uitkeringen bij ouderdom en vroegtijdige dood zijn ingevolge de Belgische wetgeving aan bepaalde maxima gebonden. Het wordt niet wenselijk geacht, dat degene, die een uitkering geniet zowel van Nederlandse als van Belgische zijde, wanneer hij in België verblijft, in totaal meer ontvangt dan het maximum bedrag, hetwelk ingevolge de Belgische wetgeving bereikbaar is. Aangezien de uitkeringen ingevolge de Nederlandse Invaliditeitswet niet aan een bepaald vast maximum gebonden zijn, was het niet nodig een bepaling, als vervat in het derde lid, ook van toepassing te doen zijn op personen, die in Nederland wonen en ingevolge de wetgeving der beide landen uitkering ontvangen.

Artikel 10.

Artikel 10, eerste lid, is, voor zover het bepaalt, dat ten aanzien van de onderdanen van elk der beide landen, wier verzekering krachtens de Belgische verplichte verzekeringswetten is aangevangen vóór het bereiken van de 35-jarige leeftijd, de leeftijd van 35 jaar, bedoeld in artikel 33 van de Nederlandse Invaliditeitswet, wordt vervangen door de leeftijd van 65 jaar, ontleend aan artikel 5, eerste lid, van het verdrag van 16 October 1931 betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering. Deze bepaling is een noodzakelijk gevolg van de coördinatie der beide wetgevingen, neergelegd in artikel 3 van genoemd verdrag van 16 October 1931 en artikel 5 van het onderwerpelijk verdrag.

Ingevolge het bepaalde in artikel 33 der Invaliditeitswet is niet verzekeringsplichtig de arbeider, die de leeftijd van 35 jaar bereikt heeft en niet reeds verplicht verzekerd is. Waar zowel het oude als het nieuwe verdrag onder meer beogen met betrekking tot de vervulling van wettelijke voorwaarden betreffende aanspraak op verzekeringsuitkeringen rekening te houden met de gezamenlijke verzekeringsduur en de gezamenlijk betaalde premieën ingevolge de wetten van beide landen, ligt het voor de hand om, wanneer, zoals de Nederlandse wet doet, de verzekeringsplicht gebonden wordt aan de voorwaarde, dat een bepaalde leeftijd nog niet is bereikt, die voorwaarde vervuld te achten, indien de betrokkene vóór het bereiken van die leeftijd verzekeringsplichtig is geweest krachtens de wet van het andere land. Dit wordt bereikt door artikel 5, eerste lid, van het vroegere verdrag betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering en het eerste gedeelte van het eerste lid van artikel 10 van het nieuwe verdrag.

Om in de verplichte invaliditeitsverzekering te worden opgenomen, stelt artikel 4 der Nederlandse Invaliditeitswet onder meer als voorwaarde, dat het loon niet meer bedraagt dan f 2000 per jaar. Is men echter eenmaal in de verplichte verzekering opgenomen, dan blijft men verzekerd tot het inkomen de grens van f 3750 per jaar heeft overschreden. Het komt in de praktijk meermalen voor, dat een arbeider van 35 jaar of ouder, die in België verzekerd is geweest, hier te lande in loondienst gaat werken tegen een loon van meer dan f 2000. Artikel 33 der Invaliditeitswet vormt dan wel is waar geen beletsel meer voor zijn opname in de verplichte verzekering, doch zo iemand kan daarin dan niet worden opgenomen, wijl zijn loon hoger is dan f 2000 per jaar. Nu is het niet billijk, dat deze arbeider van de verzekering ingevolge de Invaliditeitswet wordt uitgesloten enkel en alleen, omdat zijn loon meer bedraagt dan f 2000 per jaar. Het bepaalde in het tweede gedeelte van het eerste lid van artikel 10, waarbij voor de onderwerpelijke arbeider het bedrag van f 2000, genoemd in artikel 4 der Invaliditeitswet, wordt vervangen door het bedrag van f 3750, neemt deze onbillijkheid weg.

Het tweede lid van artikel 10 is ontleend aan en van gelijke strekking als het tweede lid van artikel 5 van het Belgisch-Nederlands verdrag van 16 October 1931 betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering.

AFDELING III.

Bijzondere bepalingen betreffende de geneeskundige verzorging.

Artikelen 11 en 12.

De Belgische grensarbeider, die hier te lande in dienst van een Nederlandse onderneming werkzaam is, is overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid van artikel 3 verzekerd ingevolge het Nederlandse Ziekenfondsenbesluit. Omgekeerd is een Nederlandse grensarbeiders overeenkomstig de Nederlandse wetgeving. De vraag, of overeenkomstig de Belgische ziekenfondswetgeving verzekerd. Ener-

zijds stuit het voor de Nederlandse ziekenfondsorganen op moeilijkheden om aan arbeiders en de gezinsleden van arbeiders, die in België wonen, de verstrekkingen ingevolge het Nederlandse Ziekenfondsenbesluit te geven. Anderzijds bestaan overeenkomstige moeilijkheden voor de Belgische ziekenfondsorganen ten opzichte van Nederlandse grensarbeiders. In verband hiermede bepaalt artikel 11, dat de geneeskundige verzorging aan de verzekerde en diens gezinsleden verstrekt wordt overeenkomstig de in de woonplaats van de verzekerde geldende wetgeving. Dit betekent, dat aan Belgische grensarbeiders en hun gezinnen geneeskundige verzorging wordt verstrekt overeenkomstig de Belgische wetgeving en aan Nederlandse grensarbeiders overeenkomstig de Nederlandse wetgeving. De vraag, of een grensarbeider, als bovenbedoeld, verzekerd is, wordt beoordeeld naar de wet van het land, waar de arbeid wordt verricht. Staat echter het verzekerd zijn vast, dan worden de verstrekkingen gegeven overeenkomstig de wetgeving van het land, waar de arbeider zijn woonplaats heeft. Voor de vraag, welke personen krachtens de verzekering van degene, die arbeid in loondienst verricht, mede verzekerd zijn en op welke verstrekkingen recht bestaat, is beslissend de wet van het land, waar de arbeider woont. Deze verstrekkingen worden, zulks blijkt uit artikel 12, verleend door een ziekenfondsorgaan van het land, waar de arbeider woont, voor rekening van het orgaan in het andere land, waarbij de arbeider verzekerd is.

Het in artikel 11 neergelegde beginsel zal nader worden uitgewerkt in een technisch accoord tussen de beide landen. Daarbij zal mede worden bepaald het bedrag der vergoeding, welke door de Belgische en Nederlandse organen over en weer aan elkaar verschuldigd is als tegenwaarde voor de geneeskundige verzorging, verstrekt aan de onderdanen van het ene en het andere land.

AFDELING IV.

Bijzondere bepalingen betreffende de onvrijwillige werkloosheid.

Artikel 13.

Het eerste lid van artikel 13 gaat uit van het beginsel, dat uitkeringen ter zake van werkloosheid, hetzij deze worden verstrekt krachtens een wettelijk verplichte werkloosheidsverzekering, hetzij krachtens een regeling van ondersteuning van werklozen, alleen worden verstrekt aan personen, die zich bevinden op het grondgebied van het land, dat de uitkeringen verstrekt. Immers, het ware niet wel mogelijk in het andere land controle uit te oefenen op de bereidheid van de ondersteunende werklozen om passende arbeid te aanvaarden. Echter, onderdanen van het ene land, die hun woonplaats hebben op het grondgebied van het andere land, worden ten aanzien van uitkeringen bij werkloosheid op één lijn gesteld met de onderdanen van dat andere land. Voorts kan op gelijke wijze als een Nederlands onderdaan ook de Belgische onderdaan, die hier te lande woont, in aanmerking komen voor tewerkstelling bij de Rijksdienst voor de uitvoering van werken.

Wanneer te zijner tijd een wettelijke regeling in zake werkloosheidsverzekering tot stand zal zijn gekomen, zullen in België wonende arbeiders, die in Nederland werken in dienst van een in Nederland gevestigde werkgever, op grond van artikel 3 van het verdrag ingevolge de Nederlandse wet verzekerd zijn. Omgekeerd vallen ingevolge artikel 3 in Nederland wonende arbeiders, die in België werken in dienst van een Belgische werkgever, onder de Belgische werkloosheidswet. Aangezien aan deze arbeiders bij werkloosheid door de werkloosheidsorganen van het land, waar zij werkten, geen uitkering zal kunnen worden verstrekt, bepaalt het tweede lid van artikel 13, dat de verdragsluitende landen zich verbinden aan de arbeiders, die hun verblijfplaats niet hebben op het grondgebied van het land, waar zij werkzaam waren, en die dientengevolge de voordelen van de wetten en voorschriften in zake de werkloosheid van dat land niet kunnen genieten, in geval van werkloosheid uitkering te verstrekken op de voet van de bepalingen der eigen wetgeving.

AFDELING V.

Bijzondere bepalingen betreffende het stelsel der gezinsvergoedingen en het geboortegeld.

Artikel 14.

Artikel 23, eerste lid, der Kinderbijslagwet bepaalt onder meer, dat een arbeider om voor uitkering van kinderbijslag in aanmerking te kunnen komen hier te lande zijn woonplaats moet hebben.

Artikel 26 bepaalt echter, dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, met inachtneming zoveel mogelijk van het beginsel der wederkerigheid, neergelegd in de wetgeving van een

vreemde Staat, dat arbeiders, die niet hier te lande hun woonplaats hebben, eveneens voor toekenning van kinderbijslag in aanmerking kunnen komen.

Aan deze laatste bepaling is bij Koninklijk besluit van 20 Juni 1947, *Staatsblad* no. H 183, uitvoering gegeven. Bij dat besluit, hetwelk in werking is getreden met ingang van 1 Juli 1947, is bepaald, dat arbeiders, die in dienst van een in Nederland gevestigde onderneming hier te lande werkzaam zijn, doch in België hun woonplaats hebben, eveneens in aanmerking komen voor toekenning van kinderbijslag ingevolge de Kinderbijslagwet.

Anderzijds bepaalt artikel 51, laatste alinea, van de Belgische wet van 4 Augustus 1930 op de kinderbijslag voor loontrekkenden, dat deze bijslag niet verschuldigd is voor de buiten het Rijk opgevoede kinderen.

Ingevolge artikel 52 der genoemde wet echter is de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg bevoegd de beperking van artikel 51 in bijzondere gevallen op te heffen.

Onlangs heeft de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg besloten, dat met ingang van 1 Juli 1947 werknemers van Belgische en Nederlandse nationaliteit, die in België zijn te werk gesteld en wier kinderen in Nederland worden opgevoed, voor gezinsvergoeding in aanmerking kunnen komen.

Artikel 14 van het verdrag strekt er toe de wederkerigheid ten opzichte van de kinderbijslag, waarvan de onlangs van Nederlandse en Belgische zijde bij uitvoeringsbesluit getroffen regelingen uitgaan, bij verdrag uitdrukkelijk vast te leggen.

Artikel 14 van het verdrag beperkt zich niet alleen tot de kinderbijslag, maar strekt zijn werking ook uit tot het geboorte- of kraamgeld. Van Nederlandse zijde wordt het kraamgeld reeds aan Belgische grensarbeiders, die hier te lande ingevolge de Ziektewet verzekerd zijn, uitbetaald; in België, waar de regeling in zake het geboortegeld een onderdeel vormt van de regeling in zake de gezinsvergoedingen, is ook deze aangelegenheid onlangs bij bovenbedoeld besluit van de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg geregeld.

AFDELING VI.

Bijzondere bepalingen betreffende het stelsel van de pensioenen der mijnwerkers en der met dezen gelijkgestelden.

Artikel 15.

Artikel 15 is ontleend aan artikel 8 van het Belgisch-Nederlands verdrag betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering en strekt er toe, dat tussen de beide landen over en weer een regeling wordt getroffen in zake de gelijkstelling van elkanders onderdanen ten aanzien van de pensioenwetgeving voor de mijnwerkers.

AFDELING VII.

Slotbepalingen.

Artikel 16.

In het verdrag vinden in hoofdzaak de algemene beginselen in zake de wederkerigheid regeling. Meerdere, vooral technische punten zullen nog nader bij uitvoeringsmaatregel geregeld moeten worden. Artikel 16 scheidt een wettelijke basis voor het treffen van dergelijke technische accoorden.

Artikel 17.

Het beginsel der wederkerigheid, zoals die in het verdrag geregeld is, eist, dat de gelijkstelling tussen de onderdanen der beide landen ook geldt ten aanzien van latere wijzigingen, welke in de wederzijdse wetgeving worden aangebracht. Een daartoe strekkende voorziening bevat artikel 17.

Artikelen 18 en 19.

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Artikel 20.

Op straffe van niet ontvankelijkheid moeten bezwaar- en beroep schriftten tegen beslissingen van een uitvoeringsorgaan veelal binnen een bepaalde termijn bij een daartoe aangewezen instantie zijn ingediend. In het belang van de justitiabelen bepaalt artikel 20, dat als ontvankelijk worden beschouwd bezwaarschriften, die door een belanghebbende, die zijn woonplaats heeft in het andere land, binnen de gestelde termijn zijn ingediend bij een bevoegde instantie van dat andere land.

Artikelen 21 en 22.

Deze artikelen behoeven geen toelichting.

Artikel 23.

Aangezien de regeling, vervat in het Belgisch-Nederlands verdrag van 16 October 1931 betreffende de invaliditeits- en ouderdomsverzekering, in het onderwerpelijke verdrag is opgenomen, kan eerstgenoemd verdrag met ingang van de dag van inwerkingtreding van het nieuwe verdrag buiten werking treden.

De Minister van Sociale Zaken,

W. DREES.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

W. VAN BOETZELAER.